

täcktes låta utarbета och till en blifvande Riksdag framlägga förslag till de ändringar i strafflagen, som till följd af dödsstraffets afskaffande blifva erforderliga.

Stockholm den 24 Januari 1868.

Carl Hasselrot

N:o 20.

Af Herr Croneborg, W., om upphäfvande af 7 § 2 mom. samt 8 § i Kongl. Förordningen angående grunderna och villkoren för hemmansklyfning och jordafsöndring.

Under sednare år har så småningom nödvändigheten och nyttan af att egna de i vårt land befintliga skogar en mera omsorgsfull skötsel och möjligheten att af dessa draga ökade inkomster blifvit allt mera insedd, i hvilket hänseende bemödanden på ganska förtjenstfullt sätt äro gjorda i åtskilliga delar af vårt land, men af åtskilliga af nu gällande lagar mötas dessa bemödanden af så många och stora hinder, att det åsyftade resultatet till icke ringa mån förminskas, om icke helt och hållet uteblifver; en i skogsvård nitisk jordegare fruktar att på ett vetenskapligt sätt inrätta sin skogsskötsel, eller vågar icke underkasta sig de kostnader ett sådant system erfordrar, då hans planer af orsaker, på hvilka han icke kan inverka, mer eller mindre oförmodadt kunna korsas eller omintetgöras, hvadan skogsskötseln nu förnämligast består deruti, att för tillfället kunna af skogen tillskansa sig all möjlig vinst utan all slags beräkning på dess framtida bestånd.

Jag förmenar, i följd af det anförda, att rättaste sättet för att nå ett för den privata skogsskötseln önskvärdt mål är att, utan stiftande af nya lagar, söka vinna upphäfvande af de äldre lagbud, som hufvudsakligast hindra en värdad skogsskötsel, och vill härvid påpeka att de lagar, hvilka jag i detta fall åsyftar, äro att söka i Kongl. Förordningen om hemmansklyfning och jordafsöndring, om egofriden och stängselskyldighet, samt om skiftesverket. Hvad nu förstberörda Kongl. Förordning af den 6 Augusti 1864 angår, så synes den vara tillkommen och affattad med speciel hänsigt till endast jordbruket och möjligheten för arbetare att kunna

förvärfva sig egen jordtorfva till uppsättande af boningshus, ty eljest är oförklarligt att jordafsöndring i 7 § å ena sidan är tillåten till huru liten areal som helst, men deremot å den andra inskränkt till $\frac{1}{10}$:del, och i enskildt fall till $\frac{1}{5}$:del af hemmanets areal.

Att af sådan lagstiftning med hänsyn till skogsskötsel icke något godt kan hemtas, lærer en hvar, som gjort sig något förtrogen med skogshandtering, lätteligen finna. I skogsbygderna, det vill säga, åtminstone hela norra samt en god del af medlersta Sverige, lära väl minst 1,000 tunnland skogsmark vara anslagna till hvarje helt hemman; af denna areal är jordegaren berättigad afyttra $\frac{1}{10}$:del och i hemman af ypperligare jordnatur $\frac{1}{5}$:del, det vill säga, jordegaren kan i förra fallet försälja 100 tunnland och hafva 900 tunnland till eget behof, samt i sednare fallet respektive 200 och 800 tunnland. Skogsarealerna till hemmanen i dessa trakter äro likväl i allmänhet vida större, men i allt fall är den tillåtna afsöndringen så ringa i jemförelse med hela arealen, att kapital icke kan användas till spekulation uteslutande på jordegendomar. Om afsigten med inskränkningen i afsöndringsrätten är att vid hvarje hemman skall finnas skog till hvad man kallar husbehof, så kunde det låta höra sig om sifferförhållandet varit alldeles omvänt, att från sämre jorden finge afsöndras $\frac{4}{5}$:delar och af den bättre $\frac{9}{10}$:delar, hvarigenom genast uppstode ett fördelaktigare förhållande, ty förvärfvandet af, för att begagna ofvan antagna enhet af 1,000 tunnland skogsmark på hemman, 800 eller 900 tunnland skogsmark är redan af den betydighet, att en närmare eller fjernare vinst af en rationel hushållning med en sådan skog kan påräknas.

Min mening i afseende på afsöndringsrätten är likväl icke att till större eller mindre areal fastfjettra skogsmark vid egentligt jordbruk, då hvarje försök att genom lagstiftning i det fallet finna någon lämplig bestämmelse torde vara overkställbart, utan lærer det enda sättet vara, att åt jordegarnes eget omdöme öfverlemna huru stor areal skogsmark han anser sig kunna undvara, eller om han ens vill till egen brukning bibehålla någon sådan mark. Genom en obegränsad rätt till afsöndring af skogsmark vinnes äfven, att de vid laga skiften utlagda oformliga skogsskiftena kunde genom köp sammanläggas, och såmedelst för skogsskötsel till formen lämpliga figurer bildas. Antages äfven, att all skogsmark blefve från hemman afsöndrad, så uppstode ett förhållande, som i min tanke snarare vore önskvärdt än förkastligt, emedan å ena sidan den egentliga jordbrukaren då finge egna sina omsorger och sitt arbete uteslutande åt sin hufvudnäring, och å den andra sidan skogen vinna behörigt beaktande och skötsel, hvarigenom skogseffekter med visshet icke komme att saknas, utan tvärtom blefve tillgängliga i större mängd och antagligen icke till högre kostnader än under nuvarande förhållanden. Skogens alster blefve sålunda inom orterna en handelsvara, då en del jordegare vore konsumenter, en annan del producenter deraf, och erhöile ett fixt värde, hvilket de nu mestadels sakna, utom i de orter der metaller förarbetas eller sågverksrörelse bedrivs; en

följd häraf skulle blifva att, sedan skogsprodukternas värde vore känt, mera hushållning iakttoges vid deras förbrukning, hågen leddes att taga tillvara mycket, som nu af liknöjdhet och oaktsamhet eller okunnighet om dess rätta och stora värde förstöres; och hela vårt land skulle häraf tillskyndas en ganska afsevärd fördel.

De många förslag och försök, som åvägabragts att genom mer eller mindre minutiösa föreskrifter söka framtinga håg och nit för skogsskötsel, eller att förhindra skogarnes totala raserings hafva hittills visat sig vara utan verkan eller ock blifvit bemötta med ovilja, såsom ingripande i eganderätten; och för vinnande af förenämnda ändamål återstår i min tanke icke någon annan utväg, än att genom undanrödjande af tvångslagar öfverlemnna frågan att fritt behandlas af hvarje jordegare, hvarigenom otvifvelaktigt spekulationen i blotta skogsegendomar, liksom nu i jordbruksegendom, skall väckas och lifvas, och, sedan skogens stora värde småningom blifvit mer allmänt känt och erkänt, en rationel, på framtida bestånd grundad hushållning dermed med mera begärlighet omfattas och införas.

De omgångar, som i fråga om vidsträcktare jordafsöndringar äro föreskrifna i 8 § af nämnda Kongl. Förordning, äro sådana, att i högst få fall Kongl. Maj:ts Befallningshafvande lära vara besvärade att deröfver meddela utslag; och beträffande bestämmande af afgäld är derom vidare stadgad i 9 § 2 mom., så att den särskilda föreskriften derom i 8 § synes mig öfverflödig. Deremot vore serdeles lämpligt stadga att, i stället för viss årlig afgäld till hemmansinnehafvaren, visst mantal jemväl å blott skogsegendomar kunde få åsättas, alldeles oberoende af frågan om besutenhet, hvilken i allt fall chimäriska benämning icke enligt gällande definition på besutenhet kan tillämpas på blott skogsmark. Den i Kongl. Förordningen Konungens Befallningshafvande lemnade pröfningsrätt i afseende på den vidsträcktare afsöndringen innefattar icke heller tillräcklig garanti för spekulanten i endast skogsegendom, ty hans affär är härigenom underkastad en godtycklig och personlig pröfning, helt och hållet beroende på embetsmannens individuella åsigt af saken, hvilket icke är betryggande för den, som vill engagera sig i en större affär, hvilken erfordrar flera år för att utföras; dertill kommer att skogens värde ej rätt framträder, så länge den skall betraktas såsom ett påhängsel till jordbruksegendomen, hvarföre, enligt min tanke, detta värde ej kan finna allmänt erkännande förr än det i princip blifver antaget, att ensamt skogsmark likaväl kan utgöra en värdeegande fastighet som jordbruksegendomen.

I denna motion föreslår jag således,

att Riksdagen för sin del måtte besluta, att 7 § 2 mom. samt 8 § af Kongl. Maj:ts förnyade Förordning angående grunderna och vilkoren för hemmansklyfning och jordafsöndring af den 6 Augusti 1864 måtte upphävas, äfvensom att afsöndrad mark må kunna åsättas visst mantal, äfven om derifrån icke kan

hentas så beskaffad afkastning, som i 2 § af oftanämnda Kongl. Förordning förmäles.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles ödmjukast.

Stockholm den 24 Januari 1868.

W. Croneborg.

N:o 21.

Af Herr Croneborg, W., angående förändring af 5 § i Kongl. Förordningen om egors fredande mot skada af annans hemdjur samt om stängselskyldighet.

Uti förut afgifven motion har jag sökt ådagalägga, huruledes nu gällande lagstiftning i fråga om hemmansklyfning och jordafsöndring utgör hinder för åstadkommande af egentliga skogsegendomar och af en väl ordnad skogshushållning. Ett annat väsentligt hinder mot en ordnad skogskultur ligger uti 5 § 2 mom. af Kongl. Maj:ts Nådiga Förordning om egors fredande mot skada af annans hemdjur samt om stängselskyldigheten af den 21 December 1857. Här stadgas nemligen: »Finnes mellan egor, som nu sagde äro, ej stängsel, då skall, så länge det förhållande fortfar, den ohägnade marken anses vara till gemensamt mulbete upplåten, »der ej annorlunda aftaladt är.» Det ligger ovedersägligen en motsägelse i detta stadgande mot ingressen till författningen och 1 § 1 mom. af den Kongl. Förordningen, då derigenom man icke allenast icke sökt freda utmark från betande af främmande kreatur, utan i stället förklarat mulbete i utmark gemensamt, derest icke annorlunda aftaladt är eller stängsel åstadkommes, och således, ehuru 1 § proklamerar den grundsats, att en hvar skall hålla den tillsyn öfver sina kreatur att de icke ofreda annans egor, ett undantag blifvit gjordt för utmarker, hvilka dock i en stor del af vårt land representera egendomarnes största och egentliga värde och således borde åtnjuta samma skydd som inegor.

Hvad